

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

13.1 ตารางสรุปงบการเงิน

บริษัท โทร คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

งบแสดงฐานะการเงินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2563, พ.ศ. 2562, พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2560

(หน่วย : พันบาท)

	31 ธันวาคม พ.ศ. 2563	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2562	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2561	Common Size (%)	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	Common Size (%)
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	24,330,348	3.94	49,405,101	9.43	20,671,759	4.17	18,226,744	3.97
เงินฝากธนาคารที่มีภาระผูกพัน	43,528	0.01	43,675	0.01	43,666	0.01	69,316	0.02
สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วย								
มูลค่าสุทธิรวมผ่านกำไรหรือขาดทุน	1,438	0.00	-	-	-	-	-	-
สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วย								
มูลค่าสุทธิรวมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	92,687	0.02	-	-	-	-	-	-
เงินลงทุนระยะสั้น	-	-	1,129	0.00	2,950	0.00	2,910	0.00
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	44,918,614	7.28	47,612,577	9.09	64,476,817	13.01	47,703,703	10.39
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	51,696	0.01	1,110	0.00	-	-	197,000	0.04
สินทรัพย์ทางการเงินอื่นที่วัดมูลค่าด้วย								
ราคาทุนตัดจำหน่าย	1,227	0.00	-	-	-	-	-	-
สินค้าคงเหลือ	4,508,245	0.73	7,273,555	1.38	7,448,856	1.50	16,849,082	3.67
ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	10,291,442	1.67	13,561,474	2.59	12,377,160	2.50	9,638,664	2.10
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	5,263,253	0.85	10,653,448	2.03	8,953,278	1.81	8,653,539	1.88
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	14,903,086	2.41	5,897,326	1.13	10,718,013	2.16	10,342,092	2.25
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	104,405,564	16.92	134,449,395	25.66	124,692,499	25.16	111,683,050	24.32
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน								
เงินฝากธนาคารที่มีภาระผูกพัน	23,394	0.00	23,756	0.01	30,692	0.01	26,763	0.01
สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วย								
มูลค่าสุทธิรวมผ่านกำไรหรือขาดทุน	1,210,082	0.20	-	-	-	-	-	-
สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วย								
มูลค่าสุทธิรวมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	260,870	0.04	-	-	-	-	-	-
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	-	-	141,252	0.03	424,015	0.09	411,992	0.09
เงินลงทุนในบริษัทร่วมและส่วนได้เสียในการร่วมค้า	23,213,285	3.76	26,159,393	4.99	21,947,955	4.43	16,539,115	3.60
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	-	-	1,071,670	0.20	617,214	0.12	543,848	0.12
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	1,264,572	0.20	1,319,613	0.25	103,095	0.02	5,528	0.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	231,894,086	37.55	228,962,448	43.69	205,811,952	41.53	176,190,412	38.36
สินทรัพย์สิทธิการใช้	103,336,042	16.73	-	-	-	-	-	-
ค่าความนิยม	9,993,769	1.62	9,993,769	1.91	11,403,094	2.30	11,403,094	2.48
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	132,748,844	21.50	114,622,024	21.87	121,079,628	24.43	129,377,058	28.18
สินทรัพย์ภาษีเงินได้ของการตัดบัญชี	6,080,653	0.98	3,275,159	0.63	2,570,858	0.52	5,396,614	1.18
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	3,116,739	0.50	3,974,265	0.76	6,887,690	1.39	7,604,976	1.66
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	513,142,336	83.08	389,543,349	74.34	370,876,193	74.84	347,499,400	75.68
รวมสินทรัพย์	617,547,900	100.00	523,992,744	100.00	495,568,692	100.00	459,182,450	100.00

บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

งบแสดงฐานะการเงินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2563, พ.ศ. 2562, พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2560

(หน่วย : พันบาท)

	31 ธันวาคม พ.ศ. 2563	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2562	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2561	Common Size (%)	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	Common Size (%)
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น								
หนี้สินหมุนเวียน								
เงินกู้ยืมระยะสั้น	3,500,000	0.56	16,662,572	3.18	84,908,793	17.13	46,752,379	10.18
หนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วย มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน	1,274,426	0.21	-	-	-	-	-	-
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	90,276,648	14.62	109,365,088	20.88	111,754,897	22.55	115,494,627	25.15
หนี้สินตามสัญญาเช่าส่วนที่ถึงกำหนด ชำระภายในหนึ่งปี	12,654,125	2.05	-	-	-	-	-	-
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีของ เงินกู้ยืมระยะยาว	61,007,697	9.88	18,037,019	3.44	2,361,277	0.48	30,777,810	6.70
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	161,833	0.03	175,401	0.03	141,965	0.03	5,338	0.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	6,911,239	1.12	6,910,153	1.32	5,093,441	1.03	4,772,957	1.04
รวมหนี้สินหมุนเวียน	175,785,968	28.47	151,150,233	28.85	204,260,373	41.22	197,803,111	43.07
หนี้สินไม่หมุนเวียน								
เงินกู้ยืมระยะยาว	158,491,494	25.66	178,029,703	33.96	68,054,307	13.73	49,924,210	10.87
หนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วย มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน	1,139,170	0.18	-	-	-	-	-	-
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	6,251,016	1.01	6,270,865	1.20	6,084,575	1.23	3,196,865	0.70
ส่วนลดของต้นทุนการได้มาซึ่งใบอนุญาต ให้ใช้คลื่นความถี่โทรคมนาคมที่รอรับรู้	-	-	3,031,400	0.58	-	-	-	-
หนี้สินตามสัญญาเช่า	113,751,160	18.42	-	-	-	-	-	-
หนี้สินภาษีได้สัญญาและใบอนุญาตให้ดำเนินการ	55,521,542	8.99	38,598,011	7.37	64,059,399	12.92	64,633,973	14.08
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	3,990,075	0.65	3,750,069	0.72	2,375,222	0.48	2,154,845	0.47
ประมาณการหนี้สิน	6,485,825	1.05	3,507,124	0.67	3,367,696	0.68	-	-
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	10,514,517	1.70	13,636,198	2.60	13,483,605	2.72	13,285,093	2.89
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	356,144,799	57.66	246,823,370	47.10	157,424,804	31.76	133,194,986	29.01
รวมหนี้สิน	531,930,767	86.13	397,973,603	75.95	361,685,177	72.98	330,998,097	72.08
ส่วนของผู้ถือหุ้น								
ทุนเรือนหุ้น								
ทุนจดทะเบียน								
หุ้นสามัญ	133,474,622		133,474,622		133,474,622		133,474,622	
ทุนที่ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว								
หุ้นสามัญ	133,472,781	21.62	133,472,781	25.47	133,472,781	26.94	133,472,781	29.07
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	26,384,073	4.27	26,384,073	5.04	26,384,073	5.32	26,384,073	5.75
กำไรสะสม								
ทุนสำรองตามกฎหมาย	1,347,000	0.22	1,040,174	0.20	731,162	0.15	389,994	0.08
ทุนสำรองหุ้นสามัญซื้อคืน	72,540	0.01	-	-	-	-	-	-
ขาดทุนสะสม	(74,074,383)	(12.00)	(33,630,887)	(6.42)	(25,651,268)	(5.18)	(31,090,925)	(6.77)
หัก ทุนสามัญซื้อคืน	(72,540)	(0.01)	-	-	-	-	-	-
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(2,040,373)	(0.33)	(1,898,200)	(0.36)	(1,645,903)	(0.33)	(1,641,124)	(0.36)
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	85,089,098	13.78	125,367,941	23.93	133,290,845	26.90	127,514,799	27.77
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	528,035	0.09	651,200	0.12	592,670	0.12	669,554	0.15
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	85,617,133	13.87	126,019,141	24.05	133,883,515	27.02	128,184,353	27.92
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	617,547,900	100.00	523,992,744	100.00	495,568,692	100.00	459,182,450	100.00

บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2563, พ.ศ. 2562, พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2560

(หน่วย : พันบาท)

	(ปีปรับปรุงใหม่)							
	31 ธันวาคม พ.ศ. 2563	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2562	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2561	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	Common Size (%)
รายได้								
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	121,325,881	87.78	120,926,274	85.80	118,185,448	73.03	115,853,018	83.04
รายได้จากการขายสินค้า	16,886,456	12.22	20,017,215	14.20	43,634,866	26.97	23,666,212	16.96
รวมรายได้	138,212,337	100.00	140,943,489	100.00	161,820,314	100.00	139,519,230	100.00
ต้นทุนขายและการให้บริการ								
ต้นทุนการให้บริการ	81,984,285	59.32	87,868,061	62.34	85,383,125	52.76	84,287,978	60.41
ต้นทุนขาย	18,653,695	13.50	19,542,668	13.87	20,396,402	12.60	17,808,045	12.76
รวมต้นทุนขายและการให้บริการ	100,637,980	72.82	107,410,729	76.21	105,779,527	65.36	102,096,023	73.17
กำไรขั้นต้น	37,574,357	27.18	33,532,760	23.79	56,040,787	34.64	37,423,207	26.83
รายได้อื่น	5,126,204	3.71	9,703,627	6.88	13,188,458	8.15	5,468,563	3.92
ค่าใช้จ่ายในการขาย	(13,245,119)	(9.58)	(12,978,053)	(9.21)	(20,993,807)	(12.97)	(19,372,507)	(13.89)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(13,683,043)	(9.90)	(15,253,830)	(10.82)	(14,641,085)	(9.05)	(13,933,160)	(9.99)
ค่าใช้จ่ายอื่น	(505,312)	(0.37)	(4,607,611)	(3.27)	(16,939,112)	(10.47)	(2,585,287)	(1.85)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุน	4,152,790	3.00	6,887,407	4.89	3,789,256	2.34	3,153,802	2.26
ต้นทุนทางการเงิน	(18,475,562)	(13.37)	(9,539,106)	(6.77)	(7,477,057)	(4.62)	(8,293,982)	(5.94)
กำไรก่อนภาษีเงินได้	944,315	0.67	7,745,194	5.49	12,967,440	8.02	1,860,636	1.34
ภาษีเงินได้	(18,765)	(0.01)	(2,172,179)	(1.54)	(6,009,574)	(3.71)	(1,315,519)	(0.94)
กำไรสำหรับปี	925,550	0.66	5,573,015	3.95	6,957,866	4.31	545,117	0.40
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:								
รายการที่จะไม่จัดประเภทใหม่ไปไว้ใน								
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง:								
การวัดมูลค่าใหม่ของการผูกพันผลประโยชน์								
หลังจากจากงาน - สุทธิภาษีเงินได้	-	-	(584,002)	(0.41)	(233,247)	(0.14)	-	-
ขาดทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทุนด้วย								
มูลค่าสุทธิรวมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น - สุทธิภาษีเงินได้	(48,564)	(0.04)	-	-	-	-	-	-
รายการที่จะจัดประเภทรายการใหม่เป็น								
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง:								
(ขาดทุน)กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลง								
มูลค่าสุทธิรวมของหลักทรัพย์เมื่อขาย-สุทธิภาษีเงินได้	-	-	(240,564)	(0.17)	9,618	0.01	159,180	0.11
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	6,397	0.00	(11,723)	(0.01)	(330)	0.00	(706)	0.00
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	883,383	0.62	4,736,726	3.36	6,733,907	4.18	703,591	0.51
การแบ่งปันกำไรสำหรับปี								
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	1,048,398	113.27	5,636,733	101.14	7,034,590	101.10	551,291	101.13
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(122,848)	(13.27)	(63,718)	(1.14)	(76,724)	(1.10)	(6,174)	(1.13)
กำไรสำหรับปี	925,550	100.00	5,573,015	100.00	6,957,866	100.00	545,117	100.00
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี								
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	1,006,231	113.91	4,800,617	101.35	6,810,425	101.14	709,765	100.88
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(122,848)	(13.91)	(63,891)	(1.35)	(76,518)	(1.14)	(6,174)	(0.88)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	883,383	100.00	4,736,726	100.00	6,733,907	100.00	703,591	100.00
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่								
-ขั้นพื้นฐาน (บาทต่อหุ้น)	0.03		0.17		0.21		0.02	

บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

งบกระแสเงินสดรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2563, พ.ศ. 2562, พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2560

(หน่วย : พันบาท)
(ปรับปรุงใหม่)

	31 ธันวาคม พ.ศ. 2563	31 ธันวาคม พ.ศ. 2562	31 ธันวาคม พ.ศ. 2561	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน				
กำไรก่อนภาษีเงินได้	944,315	7,745,194	12,967,440	1,860,636
รายการปรับปรุง :				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	45,753,902	29,344,406	36,672,538	36,266,561
ดอกเบี้ยรับ	(308,283)	(320,071)	(313,046)	(532,984)
ดอกเบี้ยจ่าย	15,673,971	7,489,298	5,325,468	5,916,685
ต้นทุนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต	1,889,699	1,932,602	2,098,786	2,392,920
เงินปันผลรับ	(4,397)	(1,784)	-	-
(กำไร)ขาดทุนจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(25,945)	(4,650)	645,290	119,853
กำไรจากการขายหลักทรัพย์สิทธิการใช้	(7,622)	-	-	-
ประมาณการหนี้สินค้าขายสายเคเบิลลงใต้ดิน	-	-	2,049,023	-
ขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	2,470,644	2,015,361	2,142,917	1,830,629
กำไรจากการขายสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	-	(7,241,458)	(8,802,238)	(2,429,887)
ขาดทุนจากมูลค่าลดลงของสินค้าคงเหลือ	162,191	212,375	23,529	-
กำไรจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	(121,578)	-	-
กำไรจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(3,396,230)	(797,635)	-	-
ขาดทุน(กำไร)จากการเลิกกิจการของบริษัทย่อย	94	(7,299)	-	(5,279)
กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน	-	(123,397)	-	-
กลับรายการประมาณการหนี้สินจากการใช้สิทธิของ กสท.	-	-	-	(2,285,897)
กำไรจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน				
ที่วัดมูลค่าผ่านกำไรหรือขาดทุน	(442,968)	-	-	-
ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงานเพิ่มขึ้น	382,884	1,094,088	234,729	221,116
การตัดจ่ายของเงินลงทุนทั่วไป	-	-	25,000	-
กำไรจากการขายเงินลงทุนทั่วไป	-	(213,143)	-	-
การตัดจ่าย	-	3,777,112	11,168,503	-
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงงวดการชำระค่าธรรมเนียม				
ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์	-	-	(97,823)	-
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการขายสินค้าให้ DIF	-	1,025,389	10,055,961	-
(กำไร)ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(176,157)	(571,295)	10,845	(416,744)
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืม	-	-	-	(3,306)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุน	(4,194,352)	(6,932,594)	(3,831,785)	(3,192,590)
ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงาน - จ่ายชำระ	(142,878)	(306,370)	(262,074)	(48,390)
การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน				
- ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(2,396,262)	14,744,506	(18,795,807)	(17,122,168)
- เงินลงทุนชั่วคราว - หลักทรัพย์เพื่อค้า	-	-	(19)	(22)
- สินค้าคงเหลือ	3,085,455	(1,112,505)	4,730,122	(5,607,118)
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(4,378,971)	(5,611,777)	(8,317,301)	(12,393,558)
- เงินลงทุนในค่าสิทธิสำหรับรายการภาพยนตร์	(2,549,806)	(3,755,806)	(3,227,294)	(1,930,185)
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	517,833	(245,354)	(731,253)	(899,925)
- เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(3,488,342)	(20,168,541)	1,147,243	8,620,181
- หนี้สินหมุนเวียนอื่น	831,078	(1,613,230)	373,004	106,393
- หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(64,477)	2,452,101	(211,255)	(268,939)
กระแสเงินสดได้มาจากการดำเนินงาน	50,135,376	22,683,945	45,080,503	10,197,982
บวก เงินสดรับ - ดอกเบี้ยรับ	313,404	317,243	363,127	546,631
เงินสดรับ - ภาษีเงินได้	4,514,163	941,347	1,667,463	1,820,073
หัก เงินสดจ่าย - ดอกเบี้ยจ่าย	(8,850,447)	(6,876,538)	(4,628,796)	(4,079,412)
เงินสดจ่าย - ภาษีเงินได้	(1,993,556)	(2,642,237)	(4,553,389)	(3,491,932)
เงินสดสุทธิได้มาจากการดำเนินงาน	44,118,940	14,423,760	37,928,908	4,993,342

บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

งบกระแสเงินสดรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2563, พ.ศ. 2562, พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2560

(หน่วย : พันบาท)
(ปรับปรุงใหม่)

	31 ธันวาคม พ.ศ. 2563	31 ธันวาคม พ.ศ. 2562	31 ธันวาคม พ.ศ. 2561	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินสดที่มีภาระผูกพันลดลง(เพิ่มขึ้น)	509	6,927	21,720	(26,021)
เงินสดรับจากเงินลงทุนระยะสั้น	-	-	-	500,000
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(524,030)	-	(20,000)	(50,000)
เงินสดจ่ายซื้อบริษัทย่อย - สุทธิจากเงินสดที่ได้มา	-	(425,720)	-	-
เงินสดจ่ายสำหรับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อบริษัทย่อย	-	(31,039)	-	-
เงินลงทุนเพิ่มในบริษัทร่วมและส่วนได้เสียในการร่วมค้า	(988,790)	(4,985,849)	(17,547,102)	(35,600)
เงินลงทุนเพิ่มในเงินลงทุนทั่วไป	-	(693,754)	(98,366)	(218,637)
เงินลงทุนเพิ่มในสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วย มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน	(34,927)	-	-	-
เงินลงทุนเพิ่มในสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วย มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	(400)	-	-	-
เงินสดรับจากเงินลงทุนทั่วไป	-	453,881	-	-
เงินสดรับจากเงินลงทุนระยะสั้น	-	1,825	-	-
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	231,086	-	-
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	8,369,370	1,602,095	-	-
เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(41,326,786)	(37,564,771)	(52,362,721)	(34,083,088)
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(33,518,267)	(8,847,211)	(17,442,697)	(13,497,899)
เงินสดรับคืนจากเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	473,444	-	217,000	-
เงินสดจ่ายซื้ออสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	(240,798)	(940,321)	(85,559)	-
เงินสดรับคืนจากเงินลงทุนในการร่วมค้าที่เลิกกิจการ	-	-	2,596	-
เงินสดจ่ายเพื่อลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	-	-	-	(213,010)
เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	229,168	12,287,897	23,986,087	3,990,679
เงินปันผลรับ	2,989,346	3,036,504	2,159,699	1,583,807
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(64,572,161)	(35,868,450)	(61,169,343)	(42,049,769)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
ลงทุนเพิ่มในบริษัทย่อยโดยถือหุ้นจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(8)	(12)	(36)	(10)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมจากบริษัทย่อย	96,923	-	-	-
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น - สุทธิจากเงินสดจ่ายค่าต้นทุนการกู้ยืม	3,500,000	24,124,270	131,009,865	67,206,682
เงินสดรับจากเงินกู้ยืม - สุทธิจากเงินสดจ่ายค่าต้นทุนการกู้ยืม	46,925,960	124,088,186	19,946,879	17,665,491
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมจากบริษัทย่อย	(96,923)	-	-	-
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	(16,700,000)	(92,514,600)	(93,152,000)	(58,444,000)
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืม	(16,131,300)	(2,489,967)	(31,108,674)	(21,313,690)
เงินสดจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่า	(19,157,838)	-	-	-
เงินสดจ่ายจากหุ้นสามัญซื้อคืน	(72,540)	-	-	-
เงินปันผลจ่าย	(3,003,017)	(3,003,031)	(1,034,353)	-
เงินสดสุทธิ(ใช้ไปใน)ได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน	(4,638,743)	50,204,846	25,661,681	5,114,473
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด(ลดลง)เพิ่มขึ้นสุทธิ	(25,091,964)	28,760,156	2,421,246	(31,941,954)
ยอดยกมาต้นปี	49,405,101	20,671,759	18,226,744	50,183,813
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน	17,211	(26,814)	23,769	(15,115)
ยอดคงเหลือสิ้นปี	24,330,348	49,405,101	20,671,759	18,226,744
รายการที่มีใช้เงินสด				
การซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์โดยการทำสัญญาเช่า	3,155,450	4,498,430	513,550	2,939,610
การซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนยังไม่ได้จ่ายชำระ	122,572,830	121,483,740	128,555,070	9,419,380
การลงทุนในบริษัทร่วม	15,710	-	20,450	-
การขายบริษัทย่อย	-	6,650	-	-

13.2 ผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของบริษัทฯ สำหรับตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินของบริษัทฯ ในระยะ 3 ปี ที่ผ่านมามีดังนี้

งบการเงินประจำปี สิ้นสุดวันที่	บริษัทผู้ตรวจสอบ	ชื่อผู้สอบบัญชี	เลขประจำตัว ผู้สอบบัญชี รับอนุญาต
31 ธันวาคม พ.ศ. 2563	บจก.ไพรัชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส	นายพิสิฐ ทางธนกุล	4095
31 ธันวาคม พ.ศ. 2562	บจก.ไพรัชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส	นายพิสิฐ ทางธนกุล	4095
31 ธันวาคม พ.ศ. 2561	บจก.ไพรัชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส	นายประสิทธิ์ เยื้องศรีกุล	4174

รายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2561-2563) ผู้สอบบัญชีได้ให้ความเห็นในรายงานการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทฯ ถูกต้องแบบไม่มีเงื่อนไข

บจก.ไพรัชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส และ ผู้สอบบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์หรือส่วนได้เสียกับบริษัทฯ หรือบริษัทย่อย หรือผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ในลักษณะที่จะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระแต่อย่างใด

13.3 จุดเด่นและอัตราส่วนทางการเงิน

		2563	2562	2561
ผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย				
รายได้จากการให้บริการ ^{1/}	ล้านบาท	107,240	105,807	101,788
รายได้รวม	ล้านบาท	138,212	140,943	162,773
รายได้รวม ไม่รวมรายได้จากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF	ล้านบาท	138,212	138,457	136,009
กำไรจากการดำเนินงานก่อนดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (EBITDA)	ล้านบาท	52,654	33,850	56,001
EBITDA ไม่รวม TFRS16 และ การขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF	ล้านบาท	37,189	31,457	32,537
กำไรจากการดำเนินงาน	ล้านบาท	10,646	7,104	22,408
กำไรจากการดำเนินงาน ไม่รวม TFRS16 และ การขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF	ล้านบาท	5,320	4,712	(1,056)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ส่วนที่เป็นของบริษัท	ล้านบาท	1,048	5,637	7,035
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ส่วนที่เป็นของบริษัท ไม่รวม TFRS16 และ การขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF	ล้านบาท	1,764	2,170	(3,294)
ฐานะการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย				
สินทรัพย์รวม	ล้านบาท	617,548	523,993	495,569
หนี้สินรวม	ล้านบาท	531,931	397,974	361,685
หนี้สินรวม ไม่รวมหนี้สินตามสัญญาเช่า (ผลกระทบจาก TFRS16)	ล้านบาท	405,525	397,974	361,685
ส่วนของผู้ถือหุ้น	ล้านบาท	85,617	126,019	133,884
ส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่รวมผลกระทบจาก TFRS16 ^{2/}	ล้านบาท	123,374	126,019	133,884
อัตราส่วนทางการเงิน				
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	0.6	0.9	0.6
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	เท่า	0.4	0.6	0.4
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ (Activity Ratios)				
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	เท่า	3.5	3.8	3.9
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	104	94	93
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	เท่า	3.2	2.8	2.3
ระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเฉลี่ย	วัน	111	128	157
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	เท่า	1.5	1.6	1.6
ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย	วัน	233	222	231
วงจรกิจจ	วัน	(18)	1	19
อัตราส่วนที่แสดงถึงความเสี่ยงจากการกู้ยืม (Leverage Ratios)				
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA ^{3/}	เท่า	3.8	4.6	2.3
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ^{3/}	เท่า	2.3	1.2	1.0
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ^{4/}	เท่า	3.3	3.2	2.7
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย ^{5/}	เท่า	3.5	4.1	6.0
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)				
อัตรากำไรขั้นต้น	%	27.2%	24.2%	35.3%
อัตรากำไรสุทธิ	%	0.8%	4.0%	4.3%
อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	%	1.0%	4.4%	5.4%
ข้อมูลต่อหุ้นและอื่นๆ				
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น	บาท	0.03	0.17	0.21
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น	บาท	2.57	3.78	4.01
ราคาหุ้น ณ สิ้นงวด	บาท	3.44	4.60	5.20
จำนวนหุ้นสามัญ ณ สิ้นงวด	ล้านหุ้น	33,368	33,368	33,368
มูลค่าตลาดของหุ้น	ล้านบาท	114,787	153,494	173,515

^{1/} รายได้จากการให้บริการไม่รวมรายได้ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (IC) และรายได้ค่าเช่าโครงข่าย

^{2/} ผลกระทบของการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16 โดยมีการตัดมูลค่าของสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าซึ่งถูกหักออกจากกำไรสะสมต้นงวด เพื่อสะท้อนมูลค่าของสินทรัพย์เช่า

^{3/} หนี้สินประกอบด้วยเงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาว ไม่รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน

^{4/} ไม่รวมผลกระทบของการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16

^{5/} อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย คำนวณจาก EBITDA สำหรับงวด/ (ดอกเบี้ยจ่าย + ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น สำหรับงวด) ไม่รวมผลกระทบจาก TFRS16 และกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF หากคำนวณอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย ด้วยงบกระแสเงินสด (กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน + ดอกเบี้ยจ่าย + รายจ่ายภาษีเงินได้)/ ดอกเบี้ยจ่าย จะได้อัตราส่วนนี้เป็น 6.2 เท่า ในปี 2563 เป็น 3.5 เท่า ในปี 2562 และเป็น 10.2 เท่า ในปี 2561

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ**คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน****ภาพรวมปี 2020**

กลุ่มทรูเติบโตเหนืออุตสาหกรรม ทั้งด้านรายได้ การขยายฐานผู้ใช้บริการ และ EBITDA ที่เติบโตในอัตราแบบเลขสองหลัก ท่ามกลางความท้าทายในปี 2563 รายได้จากการให้บริการหลักที่เติบโตขึ้นร้อยละ 3 จากปีก่อน หนุนรายได้จากการให้บริการรวมเพิ่มขึ้นเป็น 107.2 พันล้านบาทและรายได้รวมเป็น 138.2 พันล้านบาทในปี 2563 แม้ได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจและสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยธุรกิจโทรคมนาคมหลักเติบโตเหนืออุตสาหกรรม ทั้งรายได้จากการให้บริการของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 จากปีก่อนหน้า และธุรกิจบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตมีจำนวนผู้ใช้บริการรายใหม่สุทธิสูงสุดในอุตสาหกรรมที่ 390 พันราย ขณะที่แพลตฟอร์มและบริการด้านดิจิทัลมีรายได้เติบโตต่อเนื่องในอัตราแบบเลขสองหลัก สิ่งเหล่านี้ ร่วมกับการให้ความสำคัญกับคุณภาพการขายและการบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ EBITDA ในปี 2563 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 18 จากปีก่อนเป็น 37.2 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 56 จากปีก่อนเป็น 52.7 พันล้านบาท ตามรายงานภายหลังการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชีใหม่ (IFRS16) ในปี 2563 กลุ่มทรูรายงานกำไรสุทธิจำนวน 1.0 พันล้านบาทหรือ 1.8 พันล้านบาท หากไม่รวมผลกระทบจาก IFRS16 ทั้งนี้ ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ปี 2564 ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้อนุมัติการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลประกอบการประจำปี 2563 จำนวนทั้งสิ้นประมาณ 2.3 พันล้านบาท (หรือ 0.07 บาทต่อหุ้น) ด้วยอัตราเงินปันผลตอบแทน (Dividend Yield) ในระดับเดียวกับปีก่อนหน้า โดยจะนำเสนอที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในเดือนเมษายนนี้

ทรูมูฟ เอช ยังคงมีรายได้จากการให้บริการที่เติบโตเหนืออุตสาหกรรมโดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากปีก่อนเป็น 80.1 พันล้านบาทในปี 2563 สวนทางกับอุตสาหกรรมที่รายได้ของผู้ให้บริการรายอื่นรวมกันลดลงร้อยละ 6 จากปีก่อน ผลประกอบการที่แข็งแกร่งนี้เป็นผลมาจากกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนที่ทั้งรายได้และฐานผู้ใช้บริการเติบโตในอัตราแบบเลขสองหลัก ขณะที่ภาพรวมอุตสาหกรรมโดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าระบบเติมเงินที่มีความอ่อนไหวต่อราคา ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งส่งผลให้กำลังซื้อผู้บริโภคอ่อนตัวและจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลง โดยการแข่งขันในอุตสาหกรรมยังคงเน้นการนำเสนอแพ็คเกจการใช้งานแบบความเร็วคงที่แต่ไม่จำกัดปริมาณค่าด้วยระดับราคาที่เพิ่มขึ้นในระหว่างปี ขณะที่มีการนำเสนอแพ็คเกจความเร็วต่ำในบางพื้นที่เพื่อเจาะตลาดได้มากยิ่งขึ้นในขณะเดียวกัน ทรูมูฟ เอช เปิดตัวบริการ 5G อย่างเป็นทางการและให้บริการ 5G แล้วในย่านสำคัญของ 77 จังหวัดทั่วประเทศ และครอบคลุมประชากรถึงร้อยละ 98 ในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล พร้อมรองรับการเติบโตของกลุ่มลูกค้าระดับบนและเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้จากการใช้งานดาต้า ทั้งนี้ ทรูมูฟ เอช มีจำนวนผู้ใช้บริการ

รายใหม่สุทธิ 541 พันรายในไตรมาส 4 ขยายฐานผู้ให้บริการรวมเป็น 30.6 ล้านราย แบ่งเป็นลูกค้าระบบเติมเงิน 20.9 ล้านรายและระบบรายเดือน 9.7 ล้านราย

ทรูออนไลน์ คงความเป็นผู้นำตลาดบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตทั้งด้านรายได้และฐานผู้ให้บริการ โดยมีรายได้บรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น 1.2 พันล้านบาทหรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 จากปีก่อน เป็น 27.1 พันล้านบาทในปี 2563 พร้อมจำนวนผู้ให้บริการรายใหม่สุทธิที่เติบโตสูงเหนืออุตสาหกรรม จำนวน 390 พันรายในปี 2563 ทรูออนไลน์ขยายฐานผู้ให้บริการเป็น 4.2 ล้านราย หนุนโดยการขยายโครงข่ายไฟเบอร์และแพ็กเกจอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 1Gbps ซึ่งได้รับผลตอบแทนที่ดีจากตลาด และเติบโตต่อเนื่องตามวิถีชีวิตในยุค New Normal หนุนให้ความต้องการเชื่อมต่อบรอดแบนด์เพิ่มขึ้นทั้งอุตสาหกรรม ขณะที่ภาพรวมการแข่งขันในอุตสาหกรรมยังเน้นด้านความเร็ว การใช้กลยุทธ์ด้านราคา รวมถึงคอนเทนต์เพื่อเพิ่มมูลค่า โดยทรูออนไลน์เดินหน้าให้บริการด้วยเครือข่ายคุณภาพสูงพร้อมนำเสนอนวัตกรรมเทคโนโลยีที่หลากหลาย ทั้ง True Gigatex Fiber Router เทคโนโลยี Band Steering และการ up-sell ผ่าน Mesh WiFi และแพ็กเกจคอนเวอร์เจนซ์ร่วมกับ TrueID TV ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ทรูออนไลน์เติบโตต่อเนื่องตอบโจทย์ความต้องการใช้งานบรอดแบนด์ที่เพิ่มขึ้น ทั้งการทำงานจากบ้าน เรียนออนไลน์ และรับชมความบันเทิงที่บ้าน

ทรูวิชั่นส์ มีรายได้จากการให้บริการ 10.7 พันล้านบาทใน ปี 2563 ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคและฐานลูกค้าในกลุ่มธุรกิจโรงแรม รวมถึงการเลื่อนการจัดกิจกรรมอีเวนต์และกีฬา ทำให้ทั้งรายได้และต้นทุนที่เกี่ยวข้องปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตาม ในไตรมาส 4 รายได้จากการให้บริการของทรูวิชั่นส์เริ่มฟื้นตัวในอัตราร้อยละ 4 จากไตรมาสก่อน หนุนโดยการเติบโตของรายได้จากการโฆษณาและกิจกรรมที่เริ่มทยอยกลับเข้ามา ทั้งนี้ ทรูวิชั่นส์จะมุ่งสรรหาคอนเทนต์ที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในประเทศ พร้อมปรับตัวช่องทางดิจิทัลที่หลากหลายและนำเสนอแพ็กเกจที่ตอบโจทย์พฤติกรรมและไลฟ์สไตล์ผู้บริโภคในยุคใหม่นี้ได้อย่างตรงจุดเพื่อสร้างรายได้และขยายฐานลูกค้าให้เพิ่มขึ้นจาก 3.9 ล้านราย ณ สิ้นปี 2563

ทรู ดิจิทัล กรุ๊ป เดินหน้าเสริมความแข็งแกร่งให้กับระบบนิเวศของกลุ่มทรู ด้วยบริการและแพลตฟอร์มคุณภาพ โดยทรูไอดีมียอดรับชมคอนเทนต์วีดีโอเฉลี่ยต่อเดือนสูงถึง 256 ล้านครั้งในไตรมาสที่ 4 ของปี 2563 รวมเป็นยอดรับชม 2.2 พันล้านครั้งของทั้งปี ซึ่งถือเป็นการเติบโตสูงถึง 3 เท่าเมื่อเทียบกับปีก่อน ในขณะที่ยอดจำนวนการซื้อคอนเทนต์เพื่อรับชมภายในแอปพลิเคชันยังเติบโตถึงร้อยละ 29 จากไตรมาสก่อนเป็น 400,000 ครั้งในไตรมาส 4 นอกจากนี้ บริการโทรและแชทภายในแอปพลิเคชันยังคงได้รับความนิยมมีฐานผู้ใช้งานสูงถึง 1.12 ล้านรายในปี 2563 สำหรับแพลตฟอร์มบนจอโทรทัศน์ กล้องทรูไอดีทีวี เติบโตต่อเนื่องด้วยยอดขายสูงถึง 2.1 ล้านกล่อง โดยทั้งหมดนี้ ส่งผลให้ยอดสมัครรับชมคอนเทนต์ดิจิทัลและรายได้จากการโฆษณาเติบโตแข็งแกร่งในอัตราแบบเลขสองหลัก ในขณะที่ธุรกิจ Online Station ผู้นำแพลตฟอร์มดิจิทัลด้านเกมมิ่งและเครือข่ายอินฟลูเอนเซอร์มียอดรับชมคอนเทนต์ในทุกแพลตฟอร์มรวมสูงถึง 180 ล้านครั้ง โดย 33 ล้านครั้งมาจากยอดรับชมคอนเทนต์ออริจินัลสำหรับด้านลูกค้าองค์กร

กลุ่มธุรกิจดิจิทัลโซลูชัน ได้ยกระดับโซลูชันที่ให้บริการและเชื่อมต่ออุปกรณ์เซ็นเซอร์ IoT แล้วกว่า 380,000 อุปกรณ์ ณ สิ้นปี 2563 และได้เปิดตัว Digital Guest Solution แพลตฟอร์มที่ปฏิบัติการบนคลาวด์ที่เข้ามาช่วยเติมเต็มช่องว่างการทำงานระหว่างโลกออนไลน์และออฟไลน์ให้กับบริการในพื้นที่อาคารต่างๆ สำหรับหลายอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และเครือโรงพยาบาล เป็นต้น

สรุปผลประกอบการในปี 2563

กลุ่มทรูรายงานผลกำไรสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ 1,048.4 ล้านบาทในปี 2563 ซึ่งคิดเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มากกว่าร้อยละ 20 จากปีก่อน โดยผลการดำเนินงานโดยสรุปมีดังนี้

กลุ่มทรูมีรายได้รวมจำนวน 138.2 พันล้านบาทในปี 2563 หนุนโดยรายได้จากการให้บริการที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 จากปีก่อนเป็น 107.2 พันล้านบาท แม้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 และสภาพเศรษฐกิจ ผลประกอบการที่เติบโตนี้เป็นผลจากฐานลูกค้าธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่กลุ่มระบบรายเดือนและธุรกิจบรอดแบนด์ที่เติบโตสูงเหนืออุตสาหกรรม ในขณะเดียวกัน ความมุ่งมั่นในการบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ EBITDA เพิ่มขึ้นร้อยละ 18 จากปีก่อนเป็น 37.2 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 56 จากปีก่อนเป็น 52.7 พันล้านบาทในปี 2563 หากรวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชีใหม่ (TFRS16)

กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนเป็น 1.0 พันล้านบาทในปี 2563 จากค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายที่เพิ่มขึ้นตามการขยายโครงข่ายอย่างต่อเนื่องและใบอนุญาตการใช้งานคลื่นความถี่ที่ได้รับเพิ่มในปีนี รวมถึงผลกระทบเชิงลบจากการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 อีกทั้งในปี 2562 มีการบันทึกผลประโยชน์สุทธิต่อกำไรประมาณ 3.4 พันล้านบาท เนื่องจากกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF ชดเชยค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานปกติอย่างการด้อยค่าของสินทรัพย์

ทั้งนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้การจัดกิจกรรมอีเว้นท์และจำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้าลดลง โดยเฉพาะในช่วงที่มีนโยบายปิดเมือง (city lockdown) รวมถึงการใช้จ่ายของผู้บริโภคลดลง ธุรกิจการสื่อสารโทรคมนาคมได้รับผลกระทบจากรายได้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวทั้งขาเข้าและขาออกที่ลดลง ตลอดจนการปิดหน้าร้านค้าชั่วคราว กลุ่มทรูสามารถรักษาการเติบโตของรายได้จากการให้บริการ หนุนโดยธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ ธุรกิจบรอดแบนด์และธุรกิจดิจิทัล โดยรายได้จากกลุ่มธุรกิจเหล่านี้สามารถชดเชยรายได้ที่ลดลงของทิวทัศน์ส์ (คิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ของกลุ่มทรู) ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้การจัดอีเว้นท์และการแข่งขันกีฬาสดถูกเลื่อนออกไปส่งผลให้ทั้งรายได้และต้นทุนที่เกี่ยวข้องลดลง รวมถึงรายได้จากกลุ่มธุรกิจโรงแรม อย่างไรก็ตาม วิฤตติครั้งนี้ เปิดโอกาสให้กลุ่มทรูสามารถเจรจาสัญญาใหม่และพิจารณาเลือกสรรคอนเทนต์ที่เหมาะสมสำหรับแพลตฟอร์ม อีกทั้งช่วยส่งเสริมการดำเนินงานและพัฒนาการด้านลูกค้าสัมพันธ์ให้เป็นดิจิทัลมากขึ้น

สำหรับปี 2564

กลุ่มธุรกิจโทรคมนาคมหลักจะเติบโตต่อเนื่อง พร้อมกับการฟื้นตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในขณะที่ธุรกิจดิจิทัลจะเป็นแรงขับเคลื่อนการเติบโตอย่างแข็งแกร่งด้วยศักยภาพการเติบโตที่สูงของกลุ่มอุตสาหกรรม New S-Curve หนุนโดยแพลตฟอร์มและระบบนิเวศดิจิทัลที่ครบวงจรของกลุ่มทรู โดยจุดเด่นของทรูมูฟ เอช ด้าน 5G และเครือข่ายคุณภาพสูงที่ผสานจุดแข็งของย่านความถี่ที่ครอบคลุมครบทั้ง 7 ย่าน ทั้งย่านความถี่สูง กลาง และต่ำ จะช่วยส่งเสริมการเติบโตของรายได้จากกลุ่มลูกค้าระดับบน ขณะที่การวิเคราะห์ข้อมูล (Analytics) จะช่วยเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงลูกค้า ตลอดจนขยายตลาดให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายภายใต้กลุ่มทรู ทรูออนไลน์มุ่งรักษาความเป็นผู้นำบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตด้วยบริการไฟเบอร์คุณภาพสูงและจะนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะนวัตกรรมดีไวซ์และการผสาน TrueID TV เพื่อตอบโจทย์ความต้องการเชื่อมต่อบรอดแบนด์ที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งในกลุ่มลูกค้าทั่วไปและลูกค้าธุรกิจ หนุนโดยไลฟ์สไตล์ตามวิถีชีวิตปกติแบบใหม่หรือ New Normal ในขณะเดียวกัน แพลตฟอร์มผสานโซลูชันคลาวด์ของกลุ่มทรู “True Virtual World” สามารถตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ที่เปลี่ยนแปลงสู่การทำงานจากบ้าน เรียนออนไลน์และรับชมความบันเทิงในทุกสถานที่ได้เป็นอย่างดี ทรูวิชั่นส์ก็จะมุ่งพัฒนาช่องทางดิจิทัลและนำเสนอแพ็คเกจออนไลน์ตามความต้องการของลูกค้าอย่างตรงจุดเพื่อสร้างการเติบโตต่อไป

ทรู ดิจิทัล กรุ๊ป พร้อมเร่งการเติบโตในยุคดิจิทัลที่ผู้บริโภคต้องการการตอบสนองอย่างตรงจุดมากขึ้นด้วยระบบนิเวศที่แข็งแกร่งทั้งแพลตฟอร์มและโซลูชันดิจิทัล ตลอดจนจุดแข็งด้านเทคโนโลยีล้ำสมัยทั้ง artificial intelligence big data blockchain cloud Internet of Things (IoT) robotics และ Cyber Security โดยแพลตฟอร์มดิจิทัล ทรูไอดี สามารถตอบสนองไลฟ์สไตล์ผู้บริโภคได้อย่างตรงจุดด้วยบริการที่ครอบคลุม ทั้งคอนเทนต์ดิจิทัลคุณภาพ การติดต่อสื่อสาร สังคมออนไลน์และการพาณิชย์ ตลอดจนแพลตฟอร์มสิทธิประโยชน์ที่ตอบโจทย์รายบุคคล ธุรกิจออนไลน์ สเตชัน ผู้นำเครือข่ายออนไลน์เกมมิ่งและแพลตฟอร์มดิจิทัลบันเทิง จะช่วยต่อยอดการเติบโตในอุตสาหกรรมเกมในประเทศไทย พร้อมเดินทางขยายความร่วมมือกับพาร์ทเนอร์เพื่อสร้างศักยภาพการเติบโตให้กับกลุ่มธุรกิจการวิเคราะห์ข้อมูล โซลูชันดิจิทัล และ IoT ในหลากหลายอุตสาหกรรม

สิ่งเหล่านี้ ร่วมกับการเพิ่มมูลค่าผ่านสิทธิประโยชน์ ความร่วมมือกับพาร์ทเนอร์ด้านช่องทางการขายและจัดจำหน่ายซึ่งมีเครือข่ายอยู่ทั่วประเทศ การปรับสู่ช่องทางการทำตลาดรูปแบบใหม่ทั้งดิจิทัลออนไลน์และ self-service ทั้งทรูไอดี ทรูไอเซอร์วิส บริการมะลิ ร้านค้าออนไลน์ True Store และ Wemall จะช่วยเพิ่มความสะดวกให้กับลูกค้า ตลอดจนส่งเสริมให้กลุ่มทรูสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างการเติบโตอย่างแข็งแกร่งให้กับกลุ่มทรูในปีนี้ พร้อมกันนี้ กลุ่มทรูยังมุ่งเพิ่มความสามารถในการทำกำไรอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่ม productivity และปรับปรุงโครงสร้างต้นทุนอย่างต่อเนื่องมุ่งเน้นการเติบโตของกลุ่มลูกค้าคุณภาพ การทำการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์และดิจิทัล การเพิ่ม productivity พนักงาน การมุ่งสร้างผลตอบแทนของ

การลงทุนด้านโครงข่ายและคอนเทนต์อย่างมีประสิทธิภาพ และการเดินหน้าเป็นองค์กรดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ พัฒนาระบบการดิจิทัลและลดการใช้กระดาษมากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการของลูกค้าต่อไป

ตารางสรุปการเงินรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

(หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	ไตรมาส 4 ปี 2563	ไตรมาส 3 ปี 2563	ไตรมาส 4 ปี 2562	% เปลี่ยนแปลง		ปี 2563	ปี 2562	% เปลี่ยนแปลง Y-o-Y
				Y-o-Y	Q-o-Q			
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	31,119	30,011	30,787	1.1	3.7	121,326	120,926	0.3
รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	394	405	515	(23.5)	(2.8)	1,577	2,902	(45.7)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	3,144	3,140	3,061	2.7	0.1	12,509	12,217	2.4
รายได้จากการให้บริการ	27,581	26,466	27,210	1.4	4.2	107,240	105,807	1.4
รายได้จากการขาย	5,364	2,997	6,894	(22.2)	79.0	16,886	20,017	(15.6)
รวมรายได้	36,483	33,008	37,681	(3.2)	10.5	138,212	140,943	(1.9)
ต้นทุนการให้บริการรวม	21,147	20,606	22,442	(5.8)	2.6	81,984	87,242	(6.0)
ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)	769	764	634	21.2	0.6	2,918	2,781	4.9
ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่าย	537	533	733	(26.7)	0.7	2,149	3,432	(37.4)
ต้นทุนการให้บริการ ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	10,532	10,268	14,878	(29.2)	2.6	41,742	57,954	(28.0)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	9,310	9,041	6,198	50.2	3.0	35,176	23,075	52.4
ต้นทุนขาย	5,741	3,256	7,306	(21.4)	76.3	18,654	19,543	(4.5)
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	6,499	6,595	7,221	(10.0)	(1.5)	26,928	27,054	(0.5)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	1,618	1,759	1,148	40.9	(8.0)	6,832	3,670	86.1
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารอื่นๆ	4,881	4,836	6,072	(19.6)	0.9	20,096	23,384	(14.1)
EBITDA	14,024	13,351	8,058	74.0	5.0	52,654	33,850	55.6
EBITDA ไม่รวม TFRS16 และ การขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF	10,130	9,376	8,058	25.7	8.0	37,189	31,457	18.2
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(10,929)	(10,800)	(7,346)	48.8	1.2	(42,008)	(26,745)	57.1
กำไรจากการดำเนินงาน	3,095	2,550	712	335.0	21.4	10,646	7,104	49.9
ดอกเบี้ยจ่าย (สุทธิ)	(2,344)	(2,323)	(1,938)	21.0	0.9	(8,919)	(7,169)	24.4
ดอกเบี้ยรับ	64	66	90	(28.6)	(2.9)	308	320	(3.7)
ดอกเบี้ยจ่าย	(2,409)	(2,389)	(2,028)	18.8	0.8	(9,227)	(7,489)	23.2
ดอกเบี้ยจ่ายที่เกี่ยวข้องกับหนี้สินตามสัญญาเช่า	(1,586)	(1,605)	-	NM	(1.2)	(6,447)	-	NM
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	(230)	(225)	(83)	176.0	2.3	(802)	(260)	208.2
ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่เกี่ยวกับใบอนุญาต	(474)	(473)	(475)	(0.4)	0.1	(1,890)	(1,933)	(2.2)
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	(5)	(27)	26	NM	(82.6)	(19)	(2,172)	(99.1)
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	1,207	913	1,060	13.8	32.2	4,153	5,134	(19.1)
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(43)	(234)	(55)	23.1	81.8	357	449	(20.6)
(ค่าใช้จ่าย) รายได้อื่น	217	1,486	925	(76.5)	(85.4)	3,846	4,420	(13.0)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	5	41	39	(88.2)	(88.7)	123	64	92.8
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	(157)	104	210	NM	NM	1,048	5,637	(81.4)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	9	268	(587)	NM	(96.5)	1,764	2,170	(18.7)
ไม่รวม TFRS16 และผลกระทบสุทธิจากการขายสินทรัพย์เข้า DIF								

ผลการดำเนินงานโดยรวมประจำปี 2563

- รายได้รวมของกลุ่มทรู เป็น 138.2 พันล้านบาท โดยรายได้จากการให้บริการโดยรวมที่เพิ่มขึ้นเป็น 107.2 พันล้านบาทในปี 2563 คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 1.4 จากปีก่อน แม้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่กีดกันการใช้จ่ายของผู้บริโภคและจำนวนอีเว้นท์ที่ลดลง ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการเติบโตแข็งแกร่งในกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือน ขณะที่ไลฟ์สไตล์การใช้ชีวิตในยุค New Normal หนุนการเติบโตและการขยายฐานลูกค้าของธุรกิจบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ต รวมถึงธุรกิจดิจิทัลแพลตฟอร์มและโซลูชัน

- **ทรูมูฟ เอช** เป็นผู้นำอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งด้านการเติบโตของรายได้และจำนวนผู้ให้บริการ โดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนที่เติบโตสูงเหนืออุตสาหกรรมด้วยรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 และจำนวนผู้ให้บริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 17 จากปีก่อน ขณะที่กลุ่มลูกค้าระบบเติมเงินและการให้บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งส่งผลให้การใช้จ่ายของผู้บริโภคอ่อนตัวรวมถึงรายได้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวลดลง ทั้งนี้ รายได้จากการให้บริการของทรูมูฟ เอช เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากปีก่อน เป็น 80.1 พันล้านบาท โดยมีรายได้รวมบริการเสียงและไม่ใช้เสียงหรืออนนอยซ์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 จากปีก่อนเป็น 75.8 พันล้านบาท และรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศและอื่นๆ ลดลงร้อยละ 8.6 จากปีก่อนเป็น 4.3 พันล้านบาท
- ฐานผู้ให้บริการรวมของทรูมูฟ เอช มีจำนวน 30.6 ล้านราย แบ่งเป็นกลุ่มลูกค้าระบบเติมเงิน 20.9 ล้านรายและกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือน 9.7 ล้านราย โดยมีจำนวนผู้ให้บริการรายใหม่สุทธิ 541 พันราย ขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อผู้ให้บริการรวมต่อเดือน (Blended ARPU) เป็น 216 บาทในไตรมาส 4 ปี 2563
- **รายได้จากการให้บริการของทรูออนไลน์** เป็น 38.0 พันล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 จากปีก่อน หนุนโดยธุรกิจบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตที่เติบโตต่อเนื่อง (หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 จากปีก่อน หากไม่รวมรายได้ที่ไม่ใช่ธุรกิจหลักและรายได้ที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ ซึ่งรายงานภายใต้รายได้จากการให้บริการอื่น เช่นรายได้จากการให้บริการคอนเทนต์ เซ็นเตอร์ของบริษัท ทรู ทัก ซึ่งกลุ่มทรูได้จำหน่ายเงินลงทุนไปแล้วในเดือนธันวาคม ปี 2562)

รายได้จากการให้บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจเติบโต ร้อยละ 4.6 จากปีก่อน เป็น 27.1 พันล้านบาทในปี 2563 หนุนโดยจำนวนผู้ให้บริการของ

ทรูออนไลน์ที่เพิ่มขึ้นแข็งแกร่งและเป็นผู้นำอุตสาหกรรมด้วยจำนวนผู้ใช้บริการรายใหม่สุทธิ 390 พันรายในปี 2563 ทั้งนี้ แพ็กเกจที่เพิ่มมูลค่าด้วยอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 1Gbps นวัตกรรมดีไวซ์และทรูไอดี ทีวี สามารถตอบโจทย์ความต้องการเชื่อมต่อ broadband ตามแนวโน้มการทำงานจากบ้าน การเรียนออนไลน์และบันเทิงที่บ้าน โดยทรูออนไลน์ขยายฐานผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นเป็น 4.2 ล้านราย และ ARPU ทรงตัวที่ 533 บาทต่อเดือนในไตรมาส 4 ท่ามกลางการแข่งขันในตลาดที่มีการนำเสนอแพ็กเกจด้วยระดับความเร็วที่น้อยลงเพิ่มเติมเพื่อขยายฐานลูกค้าไปในแต่ละกลุ่มมากยิ่งขึ้น ทำให้ ARPU โดยรวมของอุตสาหกรรมปรับตัวลดลง

- รายได้จากการให้บริการของทรูวิชั่นส์เป็น 10.7 พันล้านบาทในปี 2563 ลดลงร้อยละ 11.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า จากผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีต่อลูกค้ากลุ่มธุรกิจโรงแรม รวมถึงกิจกรรมอีเว้นท์และการแข่งขันกีฬาสดที่ถูกเลื่อนการแข่งขันออกไปซึ่งส่งผลให้ทั้งรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องลดลงในขณะเดียวกัน รายได้จากการให้บริการอื่น (ประกอบด้วย รายได้จากธุรกิจบันเทิง การโฆษณา สปอนเซอร์และรายได้อื่น) อ่อนตัวลงเป็น 3.7 พันล้านบาท แม้จะมีพัฒนาการเชิงบวกในไตรมาส 4 จากรายได้จากการโฆษณาที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่รายได้จากค่าสมาชิกและค่าติดตั้งเป็น 7.0 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65 ของรายได้จากการให้บริการของทรูวิชั่นส์
- กลุ่มทรูมุ่งตอบโจทย์พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงสู่สตรีมมิ่งคอนเทนต์และความต้องการเข้าถึงคอนเทนต์แบบทุกที่ ทุกเวลาตลอดจนความต้องการใช้สื่อดิจิทัลมีเดียที่เพิ่มขึ้น โดยแพลตฟอร์มดิจิทัล ทรูไอดีมียอดจำนวนการซื้อคอนเทนต์เพื่อรับชมภายในแอปพลิเคชันเพิ่มขึ้นเป็น 400,000 ครั้งในไตรมาส 4 ส่งผลให้ทั้งรายได้จากการสมัครรับชมคอนเทนต์และโฆษณาดิจิทัลเพิ่มสูงขึ้นในอัตราแบบเลขสองหลัก นอกจากนี้ ทรูวิชั่นส์จะเป็นศูนย์รวมคอนเทนต์ที่สนับสนุนหลากหลายแพลตฟอร์มภายใต้กลุ่มทรูแล้ว ทรูวิชั่นส์ยังมุ่งพัฒนาแพ็กเกจปรับตัวสู่ช่องทางดิจิทัลมากขึ้น โดยเฉพาะผ่านความร่วมมือกับทรูไอดี เพื่อผลักดันการเติบโตต่อไป
- รายได้จากการขายเป็น 16.9 พันล้านบาท อ่อนตัวลงร้อยละ 3.7 จากปีก่อนหากไม่รวมผลกระทบจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF ในปีก่อน ซึ่งเป็นผลจากการปิดหน้าร้านชั่วคราวในช่วง lockdown และการเปิดตัวโมเดล iPhone ใหม่ที่ล่าช้าเมื่อเทียบกับปี 2562 ทั้งนี้ การบริหารค่าใช้จ่ายด้าน subsidy โดยมุ่งเน้นที่การเติบโตของฐานลูกค้าคุณภาพ ส่งผลให้ขาดทุนจากยอดขายสุทธิลดลงร้อยละ 8 จากปีก่อนหน้า (ไม่รวมกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF ในปี 2562)

- ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแลเป็น 2.9 พันล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 จากปีก่อน ตามรายได้จากการให้บริการที่เพิ่มสูงขึ้น
- ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่ายสุทธิ เป็น 572 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนตามการเชื่อมต่อโครงข่ายสุทธิที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามพัฒนาการที่ดีขึ้นของการปรับลดแพ็คเกจบริการ โทรออกนอกโครงข่ายแบบไม่จำกัดส่งผลให้การเชื่อมต่อโครงข่ายสุทธิในครึ่งหลังของปีลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับครึ่งแรกของปี
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลัก (ประกอบด้วยต้นทุนในการให้บริการไม่รวมค่า IC และค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารอื่นๆ) ปรับตัวลดลงร้อยละ 24 จากปีก่อน เป็น 61.8 พันล้านบาท ซึ่งเป็นผลจากมาตรการบริหารค่าใช้จ่ายและเพิ่ม productivity อย่างต่อเนื่องทั่วทั้งองค์กร ทั้งนี้ ผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 ยังส่งผลให้ค่าใช้จ่ายลดลงจากปีก่อน หากไม่รวมผลกระทบจากมาตรฐานนี้ ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานหลักลดลงร้อยละ 5 จากปีก่อน ส่วนหนึ่งจากค่าใช้จ่ายด้านการขายและการบริหารที่ลดลงร้อยละ 8 ขณะที่ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงข่ายเพิ่มขึ้น
- **EBITDA** เติบโตขึ้นต่อเนื่องในอัตราแบบเลขสองหลักในทุกไตรมาสของปี 2563 (ทั้งก่อนและหลังการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16) โดยรายได้จากการให้บริการที่เติบโตและมาตรการบริหารค่าใช้จ่ายส่งผลให้ EBITDA ปรับตัวขึ้นร้อยละ 18 จากปีก่อนเป็น 37.2 พันล้านบาทในปี 2563 ไม่รวมผลกระทบจาก TFRS16 และกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF เพื่อการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้ EBITDA ตามมาตรฐานบัญชี TFRS16 เป็น 52.7 พันล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.6 เมื่อเทียบกับปี 2562
- ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายเพิ่มขึ้นเป็น 42.0 พันล้านบาท เป็นผลจากการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 หรือ 31.9 พันล้านบาทหากไม่รวมผลกระทบจากมาตรฐานนี้เพิ่มขึ้นจากการขยายโครงข่ายรวมถึงโครงข่าย 5G ในย่านสำคัญใน 77 จังหวัดและการรับรู้ค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตการใช้งานคลื่นความถี่ 2600 MHz ใหม่ ซึ่งได้รับในปี
- EBITDA ที่เติบโตแข็งแกร่งส่งผลให้กำไรจากการดำเนินงาน เพิ่มขึ้นเป็น 10.6 พันล้านบาท (หรือ 5.3 พันล้านบาทหากไม่รวมผลกระทบจากมาตรฐานบัญชี TFRS16 และกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมดิจิทัล (DIF))
- ดอกเบี้ยจ่าย(สุทธิ) ไม่รวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 เป็น 9.4 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากการออกหุ้นกู้เพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจรวมถึงบริการ 5G และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน โดยมีอายุครบกำหนดเฉลี่ยที่ยาวขึ้น

- ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ลดลงเป็น 19 ล้านบาทเทียบกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จำนวน 2.2 พันล้านบาทในปี 2562 ซึ่งมีการรับรู้ค่าใช้จ่ายสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF
- กำไรสุทธิสำหรับส่วนที่เป็นของบริษัทฯ เป็น 1.0 พันล้านบาทหรือ 1.8 พันล้านบาทหากไม่รวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 อ่อนตัวลงจากปี 2562 ซึ่งมีการบันทึกกำไรพิเศษสุทธิ จำนวน 3.4 พันล้านบาท จากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF และค่าใช้จ่ายอื่นที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ ส่วนใหญ่จากการด้อยค่าของสินทรัพย์โครงข่ายเทคโนโลยีเก่า

โครงสร้างรายได้รวม แยกตามประเภทธุรกิจ (สำหรับงวดปี)

(หน่วย: ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	รายได้รวม (ก่อนตัดรายการระหว่างกันระหว่างกลุ่มธุรกิจ)				
	ปี 2563		ปี 2562		% เปลี่ยนแปลง
	รายได้	% ของรายได้รวม หลังตัดรายการ ระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวม หลังตัดรายการ ระหว่างกัน	YoY
ทรูมูฟ เอช	111,745		113,575		(1.6)
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	80,130		77,740		3.1
- บริการเสียง และบริการที่ไม่ใช่เสียง	75,790		72,989		3.8
- บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศ และอื่นๆ	4,341		4,751		(8.6)
รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	1,578		2,904		(45.7)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	12,057		11,787		2.3
รายได้จากการขายสินค้า	17,980		21,145		(15.0)
รายการระหว่างกัน	(6,365)		(5,960)		6.8
ทรูมูฟ เอช หลังตัดรายการระหว่างกัน	105,379	76.2%	107,615	76.4%	(2.1)
ทรูออนไลน์	38,793		37,352		3.9
รายได้จากการให้บริการ	38,034		36,668		3.7
- บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ	27,103		25,904		4.6
- รายได้อื่น ๆ	10,931		10,764		1.5
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย (FOC)	452		431		5.0
รายได้จากการขายสินค้า	307		253		21.6
รายการระหว่างกัน	(14,260)		(13,679)		4.2
ทรูออนไลน์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	24,533	17.8%	23,673	16.8%	3.6
ทรูวิชั่นส์	10,663		12,096		(11.8)
รายได้จากการให้บริการ	10,662		12,014		(11.3)
- ค่าสมาชิกและค่าติดตั้ง	6,969		7,640		(8.8)
- รายได้อื่น ๆ	3,693		4,374		(15.6)
รายได้จากการขายสินค้า	1		82		(98.9)
รายการระหว่างกัน	(2,364)		(2,441)		(3.2)
ทรูวิชั่นส์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	8,300	6.0%	9,655	6.9%	(14.0)
รายได้จากการให้บริการรวม	107,240		105,807		1.4
รายได้จากการให้บริการหลัก	102,877		99,851		3.0
รายได้รวม	161,201		163,023		(1.1)
รวมรายการระหว่างกัน	(22,989)		(22,079)		4.1
รายได้รวม - สุทธิ	138,212	100%	140,943	100%	(1.9)

หมายเหตุ: รายได้จากการให้บริการหลัก หมายถึง รายได้จากการให้บริการโดยรวม ที่ไม่รวมรายได้จากการจัดอีเว้นท์และบริการที่ไม่ใช่ธุรกิจหลัก อาทิ บริการ call center การทำสัญญากับภาคธุรกิจที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ ธุรกิจบันเทิงและรายได้อื่น

รายได้อื่นของทรูออนไลน์ อาทิ รายได้ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการโครงข่ายและรายได้ส่วนหนึ่งจากแพลตฟอร์มดิจิทัล

โครงสร้างรายได้รวม แยกตามประเภทธุรกิจ (สำหรับงวด 3 เดือน)

(หน่วย: ล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	รายได้รวม (ก่อนตัดรายการระหว่างกันระหว่างกลุ่มธุรกิจ)							
	ไตรมาส 4 ปี 2563		ไตรมาส 3 ปี 2563		ไตรมาส 4 ปี 2562		% เปลี่ยนแปลง	
	รายได้	% ของรายได้รวม หลังตัดรายการ ระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวม หลังตัดรายการ ระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวม หลังตัดรายการ ระหว่างกัน	YoY	QoQ
ทรูฟ เอช	28,808		26,738		30,313		(5.0)	7.7
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	19,926		19,940		19,850		0.4	(0.1)
- บริการเสียง และบริการที่ไม่ใช่เสียง	18,792		18,858		18,719		0.4	(0.3)
- บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศ และอื่นๆ	1,134		1,082		1,131		0.2	4.8
รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	394		406		516		(23.5)	(2.8)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	3,026		3,025		2,954		2.4	0.0
รายได้จากการขายสินค้า	5,462		3,367		6,994		(21.9)	62.2
รายการระหว่างกัน	(1,379)		(1,853)		(1,381)		(0.2)	(25.6)
ทรูฟ เอช หลังตัดรายการระหว่างกัน	27,429	75.2%	24,885	75.4%	28,932	76.8%	(5.2)	10.2
ทรูออนไลน์	10,463		9,657		9,670		8.2	8.3
รายได้จากการให้บริการ	10,240		9,454		9,477		8.1	8.3
- บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ	7,066		6,832		6,697		5.5	3.4
- รายได้อื่น ๆ	3,174		2,623		2,780		14.2	21.0
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย (FOC)	118		115		108		8.9	2.5
รายได้จากการขายสินค้า	106		88		85		24.0	19.8
รายการระหว่างกัน	(3,498)		(3,583)		(3,434)		1.9	(2.4)
ทรูออนไลน์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	6,965	19.1%	6,075	18.4%	6,236	16.5%	11.7	14.7
ทรูวิชั่นส์	2,759		2,648		3,044		(9.3)	4.2
รายได้จากการให้บริการ	2,759		2,648		3,043		(9.3)	4.2
- ค่าสมาชิกและค่าติดตั้ง	1,685		1,726		1,881		(10.4)	(2.4)
- รายได้อื่น ๆ	1,075		922		1,162		(7.6)	16.5
รายได้จากการขายสินค้า	0		(0)		0		NM	NM
รายการระหว่างกัน	(671)		(599)		(531)		26.4	12.0
ทรูวิชั่นส์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	2,088	5.7%	2,049	6.2%	2,513	6.7%	(16.9)	2.0
รายได้จากการให้บริการรวม	27,581		26,466		27,210		1.4	4.2
รายได้รวม	42,030		39,043		43,027		(2.3)	7.7
รวมรายการระหว่างกัน	(5,548)		(6,035)		(5,346)		3.8	(8.1)
รายได้รวม - สุทธิ	36,483	100%	33,008	100%	37,681	100%	(3.2)	10.5

หมายเหตุ: รายได้อื่นภายใต้ทรูออนไลน์ อาทิ รายได้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการบำรุงรักษา (O&M) และรายได้ส่วนหนึ่งจากแพลตฟอร์มดิจิทัล

งบดุลรวม และงบกระแสเงินสดรวม

	31 ธ.ค. 2563	31 ธ.ค. 2562	% เปลี่ยนแปลง
(หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)			
งบดุลรวม			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	24,330	49,405	(50.8)
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	42,274	37,396	13.0
ลูกหนี้อื่น	2,644	10,217	(74.1)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	35,157	37,432	(6.1)
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	104,406	134,449	(22.3)
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	231,894	228,962	1.3
ค่าความนิยม - สุทธิ	9,994	9,994	0.0
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	132,749	114,622	15.8
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	6,081	3,275	85.7
สินทรัพย์สิทธิการใช้	103,336	-	NM
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	29,089	32,690	(11.0)
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	513,142	389,543	31.7
รวมสินทรัพย์	617,548	523,993	17.9
เงินกู้ยืมระยะสั้น	3,500	16,663	(79.0)
เจ้าหนี้การค้า	64,480	65,935	(2.2)
เจ้าหนี้อื่น	25,796	43,430	(40.6)
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีของเงินกู้ยืมระยะยาว	61,008	18,037	NM
หนี้สินตามสัญญาเช่าส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	12,654	-	NM
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	8,347	7,086	17.8
รวมหนี้สินหมุนเวียน	175,786	151,150	16.3
เงินกู้ยืมระยะยาว	158,491	178,030	(11.0)
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	6,251	6,271	(0.3)
หนี้สินภายใต้สัญญาและใบอนุญาตนให้ดำเนินการ	55,522	38,598	43.8
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	3,990	3,750	6.4
หนี้สินตามสัญญาเช่า	113,751	-	NM
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	18,140	20,175	(10.1)
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	356,145	246,823	44.3
รวมหนี้สิน	531,931	397,974	33.7
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	85,617	126,019	(32.1)
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	617,548	523,993	17.9
	31 ธ.ค. 2563	31 ธ.ค. 2562	% เปลี่ยนแปลง
งบกระแสเงินสดรวม			
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน ก่อนดอกเบี้ยและภาษีเงินได้	50,135	22,684	121.0
ดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้จ่าย (สุทธิ)	(6,016)	(8,260)	(27.2)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน	44,119	14,424	205.9
กระแสเงินสด (ใช้ไป) จากกิจกรรมการลงทุน	(64,572)	(35,868)	80.0
กระแสเงินสด (ใช้ไป) จากกิจกรรมการจัดหาเงิน	(4,639)	50,205	(109.2)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(25,092)	28,760	NM
ยอดยกมาต้นงวด และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน	49,422	20,645	139.4
ยอดเงินคงเหลือสิ้นงวด	24,330	49,405	(50.8)

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

กลุ่มทรูยังคงมีสภาพคล่องท่ามกลางสถานการณ์ COVID-19 ด้วยอัตราส่วนสภาพคล่องที่ 0.6 เท่า แม้อัตราส่วนลดลงจาก 0.9 เท่าในปี 2562 จากการสำรองเงินสดที่ลดลง วงจรเงินสดปรับตัวดีขึ้นในปี 2563 เป็นติดลบ 18 วัน ด้วยระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเฉลี่ยที่ลดลง 17 วัน จากปี 2562 เหลือ 111 วันในปี 2563 จากการมุ่งเน้นมาตรการบริหารจัดการสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ โครงสร้างเงินทุนของกลุ่มทรูยังคงอยู่ในระดับที่เหมาะสม มีอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA เป็น 3.8 เท่าในปี 2563 ลดลงจาก 4.6 เท่าในปีก่อน จาก EBITDA ที่เติบโตขึ้น ขณะที่อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเป็น 2.3 เท่า และ 6.2 เท่า ตามลำดับ จากส่วนของผู้ถือหุ้นที่ลดลงเนื่องจากผลกระทบของการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16 จำนวนรวมทั้งสิ้น 3.8 หมื่นล้านบาท ซึ่งถูกหักออกจากกำไรสะสมต้นงวด หากไม่รวมผลกระทบนี้ อัตราส่วนดังกล่าวเป็น 1.6 เท่า และ 3.3 เท่า ตามลำดับ

กลุ่มทรูสามารถชำระหนี้สินและปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาทางการเงิน โดยแหล่งที่มาของเงินทุนหลักในปี 2563 ได้แก่ กระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่ปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและคาดว่าจะคงแนวโน้มที่เป็นบวกนี้ได้อย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวของหลายกลุ่มธุรกิจหลักของกลุ่มทรูนอกเหนือจากกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่เพิ่มสูงขึ้น กลุ่มทรูยังมีทางเลือกในการจัดหาแหล่งเงินทุนอื่นเพิ่มเติม ทั้งการระดมทุนผ่านการออกและเสนอขายหุ้นกู้ เครดิตเทอมจากกลุ่มผู้จัดจำหน่ายอุปกรณ์ (vendor financing) และการขายสินทรัพย์ ทั้งนี้ กลุ่มทรูมีการคำนึงถึงวินัยทางการเงินอย่างเคร่งครัดและจะพิจารณาโครงสร้างเงินทุนที่เหมาะสมในการขยายธุรกิจในอนาคต

กลุ่มทรูมีอัตรากำไรขั้นต้นเป็นร้อยละ 27.2 ในปี 2563 ปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ 24.2 ในปี 2562 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิเป็นร้อยละ 1.0 และร้อยละ 0.8 ตามลำดับ หรือร้อยละ 1.7 และร้อยละ 1.3 หากไม่รวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16 และผลประโยชน์สุทธิจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF ในปี 2562 ทั้งนี้ อัตราส่วนที่ลดลงจากปีก่อนหน้าเป็นผลจากการขยายโครงข่ายอย่างต่อเนื่อง รวมถึงโครงข่าย 5G และการได้รับใบอนุญาตการใช้งานคลื่นความถี่เพิ่มเติม

อัตราส่วนทางการเงิน

		2563	2562
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	0.6	0.9
ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการชำระหนี้	วัน	233	222
ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้	วัน	104	94
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	วัน	111	128
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA	เท่า	3.8	4.6
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	2.3	1.2
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น			
ไม่รวมผลกระทบจาก TFRS16	เท่า	1.6	1.2
อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	0.8	4.0
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	1.0	4.4

หมายเหตุ: ผลกระทบสุทธิจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF ในปี 2562 หมายถึง ผลกระทบจากกำไรสุทธิจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF จำนวน 7.7 พันล้านบาท ซึ่งถูกชดเชยบางส่วนด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ จำนวน 4.3 พันล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการด้อยค่าสินทรัพย์ ในขณะที่ผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 ต่อกำไรสุทธิมีจำนวน คิดลบ 0.7 พันล้านบาทในปี 2563

สินทรัพย์

- กลุ่มทรัพย์สินทรัพย์รวม เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.9 จาก ณ สิ้นปี 2562 เป็น 617.5 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากสินทรัพย์สิทธิการใช้ จำนวน 103.3 พันล้านบาท จากการปรับใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 (รายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 23)
- ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 จาก ณ สิ้นปี 2562 เป็น 231.9 พันล้านบาท จากการขยายตัวของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยเฉพาะการขยายโครงข่าย 5G และไฟเบอร์บรอดแบนด์
- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ) เพิ่มขึ้นจาก 114.6 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 เป็น 132.7 พันล้านบาท จากการได้รับใบอนุญาตใช้งานคลื่นความถี่ 2600MHz และ 700MHz
- สินค้าคงคลัง (สุทธิ) ลดลงร้อยละ 38 จากปีก่อน เป็น 4.5 พันล้านบาท จากการมุ่งเน้นมาตรการบริหารจัดการสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพขณะที่การรับรู้ค่าสินค้าเสียหายและล้าสมัยในงบกำไรขาดทุนเป็น 162.2 ล้านบาทในปี 2563 ลดลงจาก 212.4 ล้านบาทในปี 2562
- เงินลงทุนในบริษัทร่วมและส่วนได้เสียในการร่วมค้า ลดลงร้อยละ 11.3 จาก ณ สิ้นปี 2562 เป็น 23.2 พันล้านบาท เนื่องจากกลุ่มทรูขายหน่วยลงทุนในกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมดิจิทัล (DIF) จำนวน 598 ล้านหน่วยในปีนี้ (รายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 21) โดยหลังธุรกรรมการขายดังกล่าว กลุ่มทรูถือหน่วยลงทุนใน DIF คิดเป็นร้อยละ 23.38

- ค่าความนิยม (สุทธิ) เป็น 10.0 พันล้านบาท ทรงตัวจาก ณ สิ้นปี 2562 (รายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 24)
- ลูกหนี้การค้า (สุทธิ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.0 จาก ณ สิ้นปี 2562 เป็น 42.3 พันล้านบาท ตามการขยายตัวของธุรกิจ(รายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 17) โดยปกติแล้ว กลุ่มบริษัทให้ระยะเวลาการชำระหนี้หรือเครดิตทอมเป็นระยะเวลาประมาณ 15-120 วัน ขึ้นอยู่กับประเภทของบริการและกลุ่มลูกค้า สำหรับลูกค้าทั่วไปเครดิตทอมปกติจะอยู่ที่ 30 วัน ซึ่งสอดคล้องกับรอบการสมัครใช้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ บรอดแบนด์และโทรทัศน์ในแต่ละเดือน ในส่วนของลูกค้าธุรกิจและองค์กร เครดิตทอมจะมีความหลากหลายมากขึ้นและมีระยะเวลายาวนานกว่าลูกค้าทั่วไป โดยขึ้นอยู่กับประเภทของบริการและกลุ่มลูกค้า ทั้งนี้ ระยะเวลาเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้เท่ากับ 104 วัน ในปี 2563 เทียบกับ 94 วันในปี 2562 ส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากมาตรการตามสถานการณ์ COVID-19 ที่มีการผ่อนปรนเทอมการจ่ายเงินชั่วคราวให้กับลูกค้า

	ข้อมูลทางการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม ปี 2563	31 ธันวาคม ปี 2562	31 ธันวาคม ปี 2563	31 ธันวาคม ปี 2562
	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
ลูกหนี้ ทศท.	360.41	343.35	360.41	343.35
ลูกหนี้การค้า	23,994.49	20,610.57	822.37	860.59
ลูกหนี้และรายได้ค้างรับ- กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุข้อ 42)	14,169.50	12,985.49	18,675.66	10,824.74
ลูกหนี้การค้า	38,524.40	33,939.41	19,858.44	12,028.68
รายได้ค้างรับ	11,658.49	10,420.15	2,273.31	2,268.96
รวมลูกหนี้การค้า	50,182.89	44,359.56	22,131.75	14,297.64
หัก ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (พ.ศ. 2562 ค่าเผื่อนี้จะสูญตาม TAS 101)	(7,908.51)	(6,964.03)	(2,947.21)	(2,990.01)
ลูกหนี้การค้า- สุทธิ	42,274.38	37,395.53	19,184.54	11,307.63

ลูกหนี้การค้าวันที่ 31 ธันวาคมสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

	ข้อมูลทางการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะกิจการ	
	31 ธันวาคม ปี 2563 ล้านบาท	31 ธันวาคม ปี 2562 ล้านบาท	31 ธันวาคม ปี 2563 ล้านบาท	31 ธันวาคม ปี 2562 ล้านบาท
ยอดที่ยังไม่ครบกำหนดชำระ	9,172.32	10,586.64	1,728.97	2,369.28
ค้างชำระน้อยกว่า 3 เดือน	9,709.07	9,547.15	2,979.00	4,071.14
ค้างชำระ 3 - 6 เดือน	5,616.09	3,312.06	2,212.35	428.18
ค้างชำระ 6 - 12 เดือน	7,315.36	2,517.01	4,804.98	1,547.56
ค้างชำระมากกว่า 12 เดือน	6,711.56	7,976.55	8,133.14	3,612.52
ลูกหนี้การค้า	38,524.40	33,939.41	19,858.44	12,028.68
รายได้ค้างรับ	11,658.49	10,420.15	2,273.31	2,268.96
รวมลูกหนี้การค้า	50,182.89	44,359.56	22,131.75	14,297.64
หัก ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (พ.ศ. 2562 ค่าเผื่อนี้จะสูญเสียตาม TAS 101)	(7,908.51)	(6,964.03)	(2,947.21)	(2,990.01)
ลูกหนี้การค้า – สุทธิ	42,274.38	37,395.53	19,184.54	11,307.63

กลุ่มบริษัทรับรู้ลูกหนี้การค้าเมื่อเริ่มแรกด้วยจำนวนเงินของสิ่งตอบแทนที่ปราศจากเงื่อนไขในการได้รับชำระยกเว้นในกรณีที่เป็นการมีองค์ประกอบด้านการจัดหาเงินที่มีนัยสำคัญ กลุ่มบริษัทจะรับรู้ลูกหนี้ด้วยมูลค่าปัจจุบันของสิ่งตอบแทนและจะวัดมูลค่าในภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายหักด้วยค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นประมาณการที่พิจารณาจากหลายวิธีประกอบกัน เช่น อัตราร้อยละของรายได้ การวิเคราะห์อายุลูกหนี้ ประสบการณ์การเก็บหนี้ และพิจารณาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจปัจจุบันร่วมด้วย ทั้งนี้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการเก็บหนี้ของกลุ่มร่วมกับวิธีประมาณการอย่างเหมาะสมตามที่กล่าวข้างต้น ทำให้ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่า ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นที่ตั้งไว้ (จำนวน 7,908.51 ล้านบาท) มีความเพียงพอ

ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทมีความกระตือรือร้นที่จะหลีกเลี่ยงจากการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้การค้าที่จำกัด เนื่องจากลูกค้าของกลุ่มบริษัทมีจำนวนมาก ทั้งภาครัฐกิจและผู้ใช้จ่ายย่อยทั่วไป อีกทั้งผู้บริหารเชื่อว่าค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียที่ได้นับตั้งแต่วันที่เพียงพอสำหรับยอดลูกหนี้คงเหลือแล้ว โดยคำนึงจากลักษณะของลูกหนี้การค้าและประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ของกลุ่มบริษัท

หนี้สิน

- หนี้สินรวม เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.7 จาก ณ สิ้นปี 2562 เป็น 531.9 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากหนี้สินตามสัญญาเช่า (รวมประเภทหมุนเวียนและไม่หมุนเวียน) จำนวน 126.4 พันล้านบาทจากการปรับมาใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 ในปี 2563 (รายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 31)
- หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่าย (ประกอบด้วยเงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว ไม่รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน) เป็น 223.0 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 จากปีก่อน เพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจอย่างต่อเนื่องรวมถึงการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 5G และการจ่ายค่าใบอนุญาตคลื่นความถี่
- เจ้าหนี้การค้า ลดลงร้อยละ 2.2 จาก ณ สิ้นปี 2562 เป็น 64.5 พันล้านบาท จากการชำระหนี้ในระหว่างงวด

ส่วนของผู้ถือหุ้น

- ส่วนของผู้ถือหุ้น เป็น 85.6 พันล้านบาท ลดลงจากสิ้นปี 2562 จากผลกระทบของการปรับใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 จำนวนประมาณ 38 พันล้านบาท โดยมีการด้อยค่าของสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าซึ่งถูกหักออกจากกำไรสะสมต้นงวดเพื่อสะท้อนมูลค่าของสินทรัพย์เหล่านั้น

สภาพคล่องและแหล่งเงินทุน

- แหล่งเงินทุนหลักของกลุ่มทรู ในปี 2563 มาจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ซึ่งปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเป็น 50.1 พันล้านบาทก่อนดอกเบี้ยและภาษีจ่าย และ 44.1 พันล้านบาทหลังดอกเบี้ยและภาษีจ่าย เทียบกับ 22.7 พันล้านบาทและ 14.4 พันล้านบาท ในปี 2562 ตามลำดับ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ EBITDA ที่เติบโตและการได้รับคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT refund)
- กระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน เป็น 64.6 พันล้านบาทในปี 2563 ส่วนใหญ่จากเงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เนื่องจากการชำระค่าใบอนุญาตคลื่นความถี่ 900 MHz 2600 MHz และ 700MHz ในระหว่างปี ทั้งนี้เงินสดจ่ายลงทุน ไม่รวมการจ่ายค่าใบอนุญาตการใช้งานคลื่นความถี่ตรงตัวจากปีก่อนที่ประมาณ 39 พันล้านบาท
- กลุ่มทรูมีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินตามงบการเงินจำนวน 4.6 พันล้านบาท ในปี 2563 ซึ่งรวมผลกระทบจากการปรับใช้มาตรฐานบัญชี TFRS16 ทำให้มีการบันทึกเงินสดจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าภายใต้กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินจำนวนกว่า 19.2 พันล้านบาท หากไม่รวมผลกระทบดังกล่าว กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินเป็น 14.5 พันล้านบาท
- กลุ่มทรูมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 24.3 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2563

ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่และฉบับปรับปรุงมาปรับใช้เป็นครั้งแรก กลุ่มกิจการได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน (TAS 32, TFRS 7 และ TFRS 9) และที่เกี่ยวกับสัญญาเช่า (TFRS 16) มาถือปฏิบัติโดยปรับปรุงย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 แต่กลุ่มกิจการไม่ได้ทำการปรับปรุงย้อนหลังงบการเงินที่แสดงเปรียบเทียบสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2562 ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถกระทำได้ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับดังกล่าว ทั้งนี้ กลุ่มกิจการได้ทำการปรับปรุงรายการและจัดประเภทรายการใหม่ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ในข้อคดกมา ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 ของงบแสดงฐานะการเงิน กลุ่มกิจการนำแนวปฏิบัติทางบัญชีใหม่สำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วมที่ลงทุนในกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานมาถือปฏิบัติ ซึ่งได้อธิบายในหมายเหตุข้อ 4.5 เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 106 (TAS 106) เรื่องการบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านการลงทุนถูกยกเลิกด้วยมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มใช้ หรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 การปรับปรุงรายการแต่ละรายการในงบแสดงฐานะทางการเงินจากการปรับใช้กลุ่มมาตรฐานการรายงานทางการเงินเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน (TAS 32 และ TFRS 9) และมาตรฐานเรื่องสัญญาเช่า (TFRS 16) เป็นครั้งแรกและการปรับปรุงรายการจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีของบริษัทร่วมมีดังนี้

		งบการเงินรวม				
งบแสดงฐานะการเงิน	หมายเหตุ	วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามที่รายงาน ไว้เดิม	TAS 32 และ TFRS 9 รายการปรับปรุง และการจัด ประเภท รายการใหม่	TFRS 16 รายการ ปรับปรุงและ การ จัดประเภท รายการใหม่	รายการปรับปรุง	
					จากการ เปลี่ยนแปลง มาตรฐาน การบัญชี ของบริษัทร่วม	วันที่ 1 มกราคม 2563 ตามที่ ปรับปรุงใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน	หมายเหตุ	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	ก, ค	47,612.58	(218.79)	(2,588.71)	-	44,805.08
เงินลงทุนระยะสั้น	ข	1.13	(1.13)	-	-	-
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	ข	1,071.67	(1,071.67)	-	-	-
สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่า ด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือ ขาดทุน	ข	-	711.68	-	-	711.68
สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่า ด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไร						
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	ข	-	401.72	-	-	401.72

		งบการเงินรวม				
		วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามที่รายงาน ไว้เดิม	TAS 32 และ IFRS 9 รายการปรับปรุง และการจัด ประเภท รายการใหม่	IFRS 16 รายการ ปรับปรุงและ การ จัดประเภท รายการใหม่	รายการปรับปรุง จากการ เปลี่ยนแปลง มาตรฐาน การบัญชี ของบริษัทร่วม	วันที่ 1 มกราคม 2563 ตามที่ ปรับปรุงใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน	หมายเหตุ	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยทุนตัด						
จำหน่าย	ข	-	1.02	-	-	1.02
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	ข	141.25	(141.25)	-	-	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	ข	5,897.33	(0.37)	-	-	5,896.96
เงินลงทุนในบริษัทร่วม และการ						
ร่วมค้า	จ	26,159.39	-	-	(186.87)	25,972.52
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	ง	1,319.61	-	(101.83)	-	1,217.78
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	ง	228,962.45	-	(20,476.40)	-	208,486.05
สินทรัพย์สิทธิการใช้	ค	-	-	108,009.37	-	108,009.37
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	ง	115,130.82	-	(2,044.95)	-	113,085.87
สินทรัพย์ภายใต้การควบคุม						
บัญชี	ก, ค	3,275.16	41.51	2,066.74	-	5,383.41
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	ค	(109,365.09)	-	50.53	-	(109,314.56)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	ข	(6,910.15)	816.78	-	-	(6,093.37)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	ข	(13,636.20)	2,442.55	-	-	(11,193.65)
หนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วย						
มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือ						
ขาดทุน	ข	-	(3,248.08)	-	-	(3,248.08)
หนี้สินตามสัญญาเช่าส่วนที่ถึง						
กำหนดชำระภายในหนึ่งปี	ค	-	-	(13,002.62)	-	(13,002.62)
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่ง						
ปีของเงินกู้ยืมระยะยาว	ง	(18,037.02)	-	1,934.64	-	(16,102.38)
เงินกู้ยืมระยะยาว	ง	(178,029.70)	-	5,740.54	-	(172,289.16)
หนี้สินตามสัญญาเช่า	ค	-	-	(118,476.63)	-	(118,476.63)
หนี้สินตามสัญญาและใบอนุญาต						
ให้ดำเนินการ	ง	(61,839.01)	-	2,364.66	-	(59,474.35)

		งบการเงินรวม				
		วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ตามที่รายงาน ไว้เดิม	TAS 32 และ IFRS 9 รายการปรับปรุง และการจัด ประเภท รายการใหม่	TFRS 16 รายการ ปรับปรุงและ การ จัดประเภท รายการใหม่	รายการปรับปรุง จากการ เปลี่ยนแปลง มาตรฐาน การบัญชี ของบริษัทร่วม	วันที่ 1 มกราคม 2563 ตามที่ ปรับปรุงใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน	หมายเหตุ	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
ประมาณการหนี้สิน	ก	(3,507.12)	-	(1,231.64)	-	(4,738.76)
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	ค	651.20	-	(0.31)	-	650.89
ขาดทุนสะสม	ก, ค, จ	(33,630.89)	(166.03)	(37,756.61)	(186.87)	(71,740.40)
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น						
เจ้าของ	ก	(1,898.20)	(100.00)	-	-	(1,998.20)

หมายเหตุ

- ก) ปรับปรุงการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน
- ข) การจัดประเภทและวัดมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินใหม่
- ค) การรับรู้สินทรัพย์สิทธิการใช้และหนี้สินตามสัญญาเช่าตาม TFRS 16
- ง) การโอนจัดประเภทใหม่ของสินทรัพย์และหนี้สินตามสัญญาเช่า
- จ) รายการปรับปรุงจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีของบริษัทร่วม

เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในรายงานทางการเงิน

เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2564 บริษัทได้ออกหุ้นกู้เพื่อมาใช้ในการดำเนินการของกลุ่มกิจการดังต่อไปนี้

- 1) จำนวน 7.44 ล้านหน่วย ราคาหน่วยละ 1,000.00 บาท เป็นเงินจำนวน 7,438.90 ล้านบาท หุ้นกู้มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.30 ต่อปี และครบกำหนดไถ่ถอนในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2566
- 2) จำนวน 4.27 ล้านหน่วย ราคาหน่วยละ 1,000.00 บาท เป็นเงินจำนวน 4,268.70 ล้านบาท หุ้นกู้มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.85 ต่อปี และครบกำหนดไถ่ถอนในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2567
- 3) จำนวน 2.49 ล้านหน่วย ราคาหน่วยละ 1,000.00 บาท เป็นเงินจำนวน 2,486.60 ล้านบาท หุ้นกู้มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.20 ต่อปี และครบกำหนดไถ่ถอนในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2568
- 4) จำนวน 5.81 ล้านหน่วย ราคาหน่วยละ 1,000.00 บาท เป็นเงินจำนวน 5,805.80 ล้านบาท หุ้นกู้มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.50 ต่อปี และครบกำหนดไถ่ถอนในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2569

เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการที่เป็นผู้ชนะการประมูลใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 26 GHz ได้ชำระเงินค่าประมูลคลื่นความถี่ดังกล่าวจำนวน 3,576.89 ล้านบาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และดำเนินการตามเงื่อนไขการดำเนินการก่อนรับใบอนุญาตตามที่ กสทช. กำหนดครบถ้วนแล้ว และบริษัทย่อยได้รับใบอนุญาตดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 คณะกรรมการของบริษัทได้อนุมัติการจ่ายเงินปันผลในอัตรา 0.07 บาทต่อหุ้น รวมทั้งสิ้น 2,334.09 ล้านบาท โดยจะจ่ายให้กับผู้ถือหุ้นทั้งหมดที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 15 มีนาคม 2564 โดยบริษัทจะนำเสนอที่ประชุมสามัญประจำปีของผู้ถือหุ้นของบริษัทเพื่อการอนุมัติจ่ายเงินปันผลดังกล่าวต่อไป